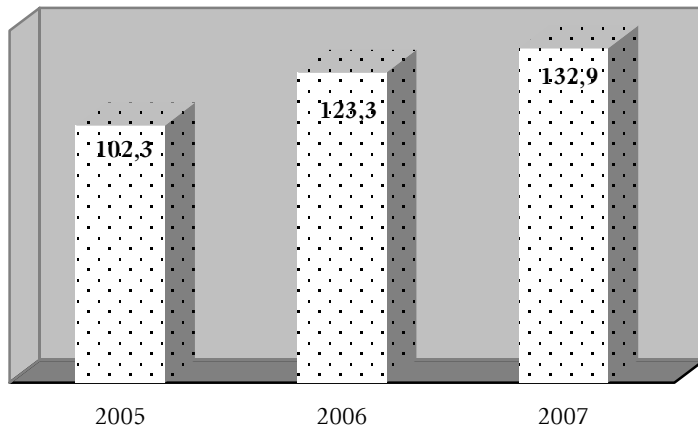

MĖSA / MEAT

2007 metų I pusmetis Lietuvos gyvulių augintojams nebuvo palankus didinti bandas ir realizuoti prieauglį, nes supirkimo kainos buvo mažesnės nei prieš metus, o pašarinių grūdų kainos per šį laikotarpį išaugo net 50 proc. Nemažėjo ir naujojo derliaus kainos, todėl tikėtina, kad artimiausiu metu kiaulių ir paukščių supirkimo kainos turėtų didėti ne tik Lietuvoje, bet ir kitose ES šalyse. Pirmieji mėsos kainas kilstelėjo prekybininkai ir paukščių augintojai. 2007 metais gyvulių supirkimo tempai nelėtėjo – galvijų supirkta daugiau nei pernai, o mėsos ir jų produktų vietinėje rinkoje parduota daugiau.

Beveik 50 proc. išaugo eksportas. Net penkis kartus padidėjo gyvų gyvulių – veršelių ir kiaulių eksportas. Jų vertine išraiška išvežama tiek pat, kiek jautienos ir kiaulienos kar-
tu.

2006 metais galvijų supirkimo kainos buvo didžiausios per visą 2002–2006 metų laikotarpį. Palyginti su 2004 metais, jos išaugo beveik 50 proc. Per 2007 metų sausio–liepos laikotarpį jos buvo vidutiniškai 10 proc. mažesnės. Tik nuo 31-osios savaitės karvių ir telyčių kainos buvo didesnės nei 2006 metų atitinkamu laikotarpiu. Supirkimo kainų mažėjimą 2007-aisiais lėmė kainų kritimas kitose ES šalyse. Kiaulių supirkimo kainų situacija analogiška, jos šiais metais buvo mažesnės vidutiniškai 5 proc. Vištų supirkimo kainų augimui įtakos turėjo paklausos ir pašarų kainų didėjimas.

1 pav. Gyvulių ir paukščių supirkimas (gyv. sv.) 2005–2007 metų I pusmetį, tūkst. t

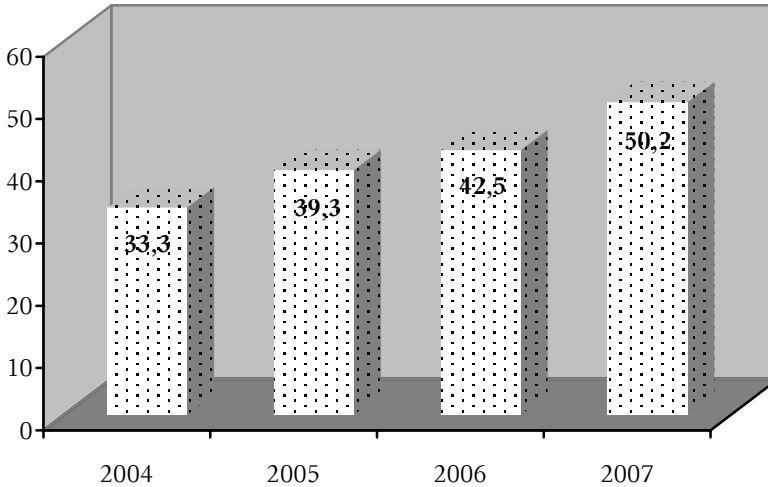
Figure 1. Purchase of livestock and poultry (live weight) in the 1st half-year 2005–2007, thou. t

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Per 2007 metų I pusmetį supirkta 132,9 tūkst. t gyvulių ir paukščių (1 pav.), 18 proc. daugiau galvijų, 5 proc. paukščių, tiek pat kiaulių ir 26 proc. mažiau avių ir ožkų nei per tą patį 2006 metų laikotarpį.

JAUTIENA

Vidaus rinka. ŽŪIKVC duomenimis, Lietuvoje 2007 m. liepos 1 d. 152,7 tūkst. ūkių buvo auginama 854 tūkst. galvijų, iš jų karvių – 414 tūkst. Per metus galvijų banda sumažėjo 6 proc., tačiau galvijų supirkimas 2007 metų sausio–birželio mėnesiais išaugo (2 pav.).

2 pav. Galvijų supirkimas (gyv. sv.) 2004–2007 metų I pusmetį, tūkst. t
Figure 2. Purchase of cattle (live weight) in the 1st half-year 2004–2007, thou. t

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Supirkta daugiau visų rūšių galvijų, išskyrus veršelius (1 lentelė). Palyginti su 2006 metų tuo pačiu laikotarpiu, daugiausia padidėjo telyčių ir karvių supirkimas.

Tarp supirktų galvijų daugiausia bulių (41 proc.) ir karvių (37 proc.). Galvijų skerdenų kokybė išlieka žemo lygio. Per 2007 metų sausio–birželio mėnesius tik 8 proc. skerdenų buvo E, U ir R raumeningumo klasių, o žemiausios – P raumeningumo – klasės supirkta 46 proc.

Galvijų supirkimo kainos Lietuvoje dar gerokai atsilieka nuo ES šalių vidutinių kainų (2 lentelė). 2007 metų rugpjūčio viduryje Lietuvoje jos buvo 30–40 proc. mažesnės nei vidutiniškai ES ir 5–15 proc. mažesnės nei Lenkijoje. Lietuvoje ypač maža telyčių supirkimo kaina. Mėsinių galvijų, kurių mėsos perdirbimo įmonėms trūksta, kainos (R3) taip pat daug atsilieka nuo ES ir Lenkijos supirkimo kainų. Tokia mėsos perdirbėjų kainų politika vargu ar išspręs šių galvijų trūkumo problemą.

Galvijų supirkimas 2006 ir 2007 metų I pusmetį
Purchase of cattle in the 1st half-year 2006 and 2007

Galvijų grupės <i>Group of cattle</i>	2006		2007		Pokytis, proc. <i>Changes, %</i>	
	vnt. / heads	t	vnt. / heads	t	vnt. / heads	t
Galvijai, iš viso <i>Cattle, total</i>	72721	16325	101185	24404	139	150
Veršeliai < 1 m. <i>Calves < 1 year</i>	3814	162	2871	114	75	70
Telyčios > 1 m. <i>Heifers > 1 year</i>	12312	2568	19357	4410	157	172
Buliai (1–2 m.) <i>Bulls (1–2 years)</i>	29773	7248	34891	9110	117	126
Kiti buliai / <i>Other bulls</i>	2006	543	7070	2091	212	231
Karvės / <i>Cows</i>	14326	3330	36996	8679	158	160

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

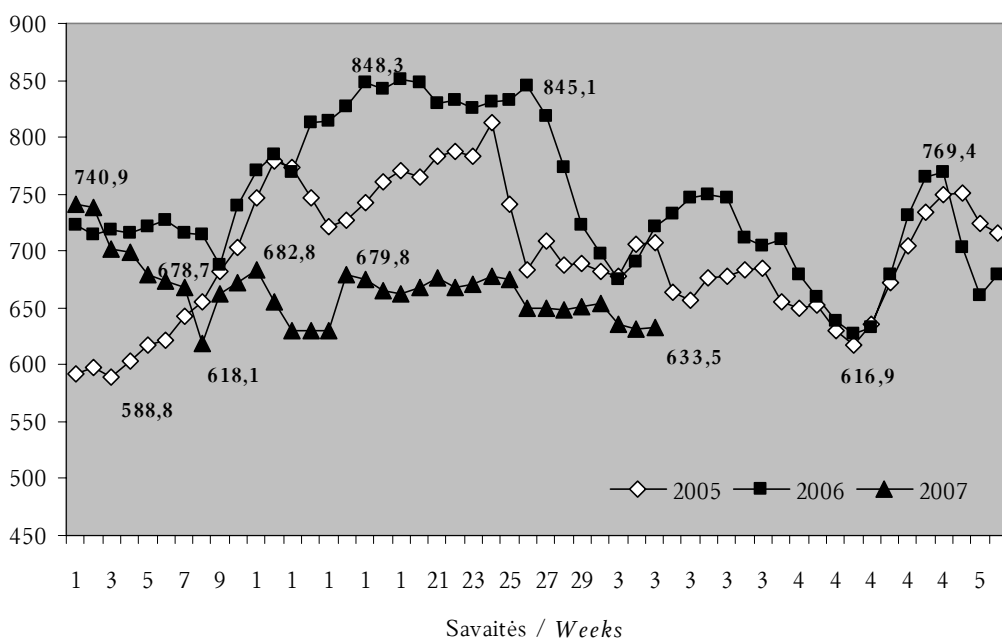
Galvijų supirkimo kainos Lietuvoje ir ES šalyse 2007 metų 34-ąją savaitę
Cattle purchase prices in Lithuania and EU countries in the 34th week 2007

Galvijų rūšys <i>Kind of cattle</i>	Kaina, Lt/100 kg/Price, Lt/100 kg			Lietuva, palyginti su ES/Lenkija, proc. <i>Lithuania compared to EU/Poland, %</i>
	Lietuvoje <i>Lithuania</i>	ES / EU	Lenkijoje <i>Poland</i>	
Jauni buliai (vidutiniškai) <i>Young bulls (average)</i>	634,3	1037,6	808,0	61/79
Jauni buliai (R3) <i>Young bulls</i>	663,3	1015,5	827,6	65/80
Jauni buliai (O2) <i>Young bulls</i>	627,4	890,5	790,0	70/79
Karvės (vidutiniškai) <i>Cows (average)</i>	541,7	789,3	664,7	69/81
Karvės (P2) <i>Cows</i>	533,5	632,2	562,9	84/95
Telyčios (vidutiniškai) <i>Heifers (average)</i>	603,9	1058,6	712,7	57/85
Telyčios (O3) <i>Heifers</i>	601,1	878,7	704,7	68/85

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

Jaunų bulių supirkimo kainų pokyčio tendencijos Lietuvoje 2007 metų sausio–rugpjūčio mėnesiais buvo panašios į ES: nuo metų pradžios jos mažesnės nei 2006-aisiais ir 2005-aisiais.

Statistikos departamento duomenimis, per šių metų I pusmetį bulių supirkta 27 proc. daugiau, tačiau dėl didesnio skerdenų vidutinio svorio gauta net 37 proc. daugiau jautienos. Jaunų bulių vidutinė septynių mėnesių supirkimo kaina (665 Lt/100 kg) buvo 14 proc. mažesnė nei per atitinkamą 2006-ųjų laikotarpį (3 pav.). 2007 metų rugpjūčio viduryje (34-ąją savaitę) didžiausios O2 klasės jaunų bulių supirkimo kainos buvo Graikijoje (1350 Lt/100 kg), Maltoje (1237 Lt/100 kg) ir Portugalijoje (1158 Lt/100 kg), mažiausios – Latvijoje (577 Lt/100 kg), Rumunijoje (623 Lt/100 kg) ir Lietuvoje (627 Lt/100 kg).

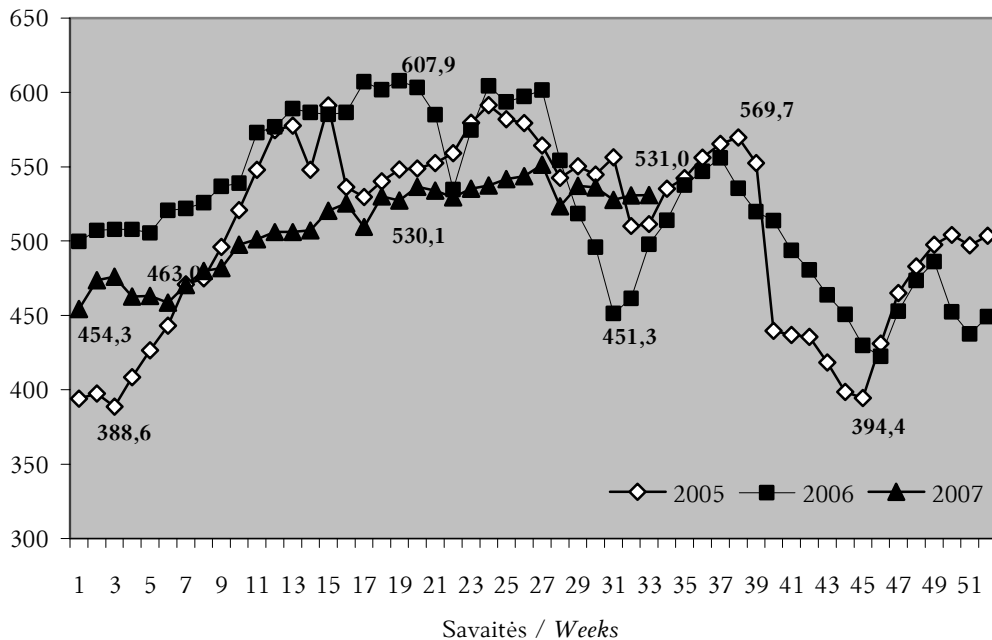

3 pav. Jaunų bulių skerdenų supirkimo kainos 2005–2007 metais, Lt/100 kg

Figure 3. Purchase prices of young bull carcasses in 2005–2007, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Per 2007 metų I pusmetį karvių skerdimui supirkta net 1,6 karto daugiau nei per 2006-ųjų tą patį laikotarpį. Karvių vidutinė septynių mėnesių supirkimo kaina (510,5 Lt/100 kg) buvo 7 proc. mažesnė negu per 2006-ųjų tą patį laikotarpį (4 pav.). 2007 metų rugpjūčio viduryje (34-ąją savaitę) didžiausios P2 klasės karvių supirkimo kainos buvo Prancūzijoje (829 Lt/100 kg), Austrijoje (723 Lt/100 kg) ir Belgijoje (683 Lt/100 kg), mažiausios – Slovėnijoje (245 Lt/100 kg), Estijoje (424 Lt/100 kg) ir Latvijoje (440 Lt/100 kg).

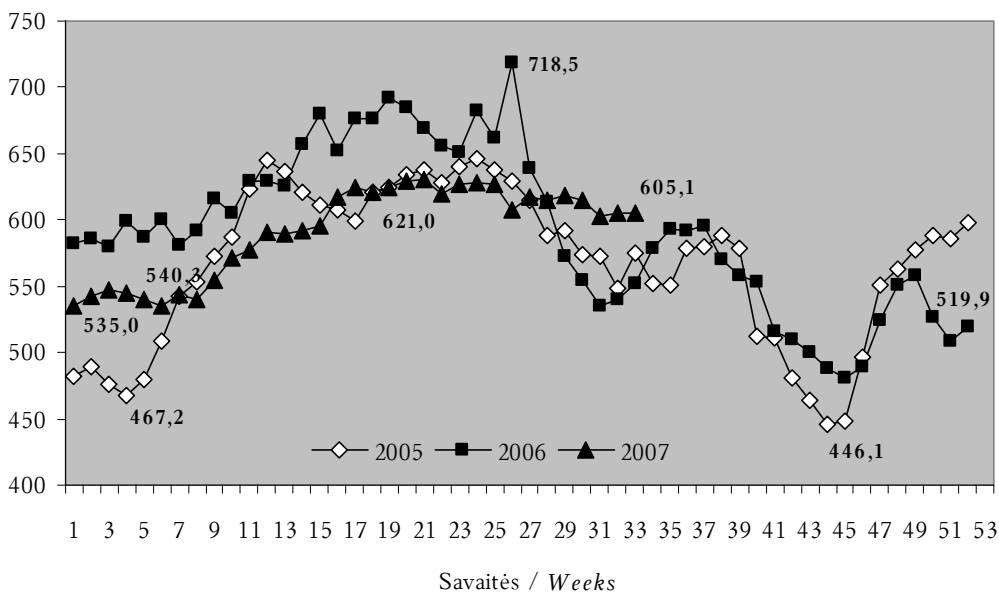
4 pav. Karvių skerdenų supirkimo kainos 2005–2007 metais, Lt/100 kg
Figure 4. Purchase prices of cow carcasses in 2005–2007, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Per 2007 metų I pusmetį telyčių skerdimui supirkta net 1,7 karto daugiau negu per 2006-ųjų tą patį laikotarpį. Telyčių vidutinė septynių mėnesių supirkimo kaina (592 Lt/100 kg) buvo 5 proc. mažesnė nei per 2006-ųjų tą patį laikotarpį (5 pav.). 2007 metų rugpjūčio viduryje (34-ąją savaitę) didžiausios O3 klasės telyčių supirkimo kainos buvo Graikijoje (1260 Lt/100 kg), Prancūzijoje (1046 Lt/100 kg) ir Jungtinėje Karalystėje (995 Lt/100 kg), mažiausios – Latvijoje (418 Lt/100 kg), Rumunijoje (521 Lt/100 kg) ir Lietuvoje (601 Lt/100 kg).

Lietuvos mėsos perdirbimo pramonės įmonės per 2007 metų I pusmetį pagamino 34,8 tūkst. t jautienos. Tai 55 proc. daugiau nei per atitinkamą 2006 metų laikotarpį. Tik 35 proc. jautienos realizuota vidaus rinkoje. Vidutinė jautienos realizavimo kaina 2007 metų sausio–liepos mėnesiais buvo 13 proc. mažesnė nei per 2006-ųjų atitinkamą laikotarpį (6 pav.).

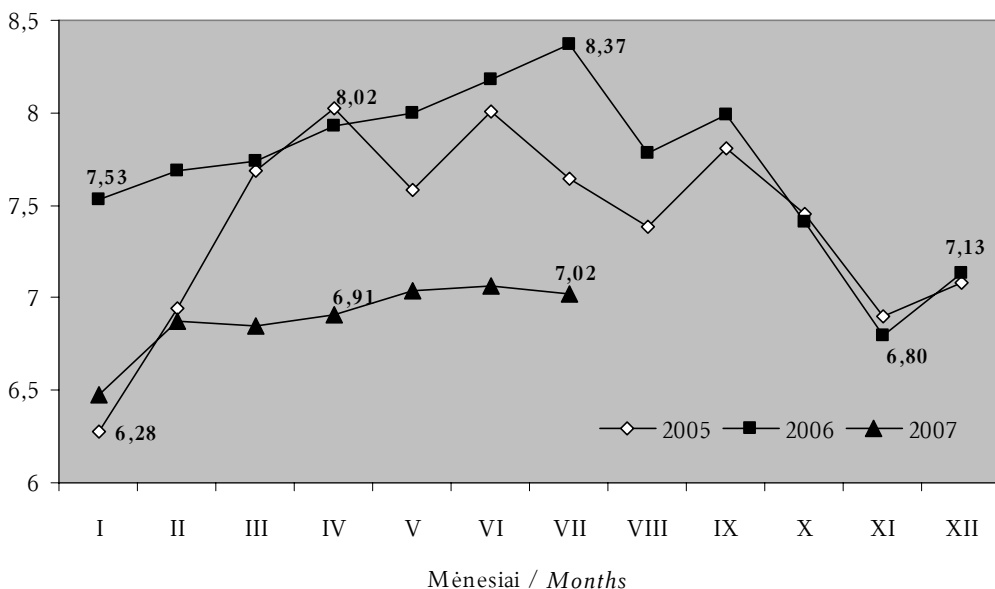
Nors galvijų supirkimo bei perdirbimo įmonių jautienos realizacinės kainos buvo mažesnės nei 2006 metais, prekybininkai jas per metus didino. Mažmeninė I kategorijos jautienos su kaulu kaina Lietuvoje 2007 metų sausio–liepos mėnesiais, palyginti su 2006-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, buvo 1,5 proc. didesnė (7 pav.).

5 pav. Telyčių skerdenų supirkimo kainos 2005–2007 metais, Lt/100 kg

Figure 5. Purchase prices of heifer carcasses in 2005–2007, Lt/100 kg

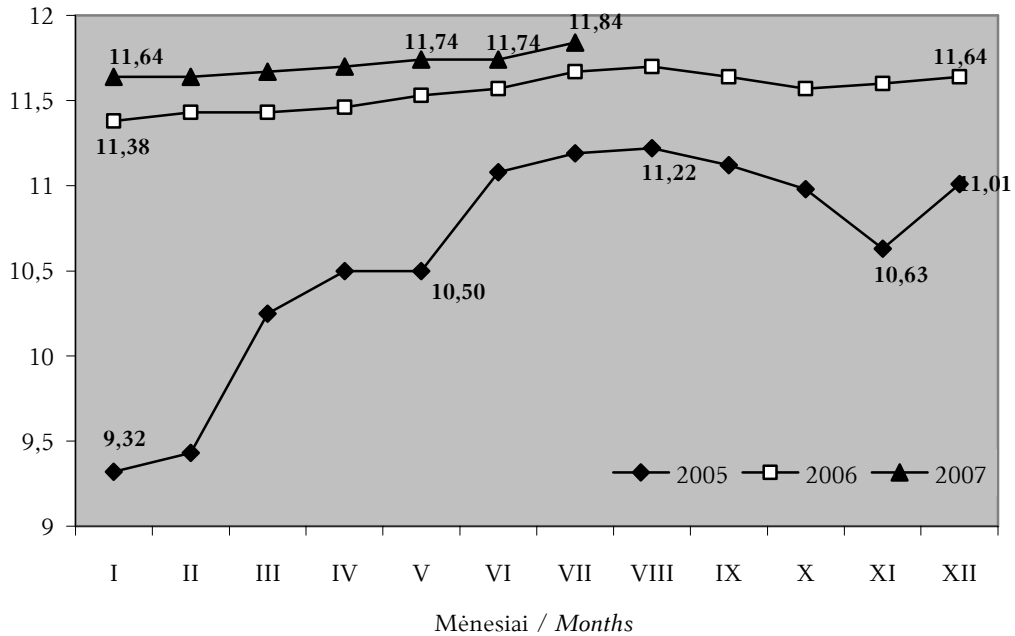
Šaltinis: ŽŪMPRIŠ.

6 pav. Lietuvos gamintojų jautienos kainos dinamika 2005–2007 metais, Lt/kg

Figure 6. Average producer prices of beef in Lithuania in 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

7 pav. I kategorijos jautienos su kaulu mažmeninė kaina 2005–2007 metais, Lt/kg
 Figure 7. Retail prices of beef with bone (Category I) in 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Rugpjūčio pradžioje jautienos mažmeninės kainos padidėjo dar daugiau (3 lentelė).

3 lentelė / Table 3

Mažmeninės kai kurių jautienos gaminių kainos Lietuvoje, Lt/kg
 Retail prices of selected beef products in Lithuania, Lt/kg

Gaminio pavadinimas Beef products	Vidutinė kaina / Average price		
	2006-08-03	2007-08-02	pokyčiai, proc. changes, %
Jautienos kumpis su kaulu Beef ham, bone-in	8,24	12,83	116,4
Jautienos kumpis be kaulo Beef ham, boneless	14,46	15,97	110,4
Jautienos nugarinė Beef sirloin	15,22	17,85	117,3
Malta jautiena / Minced beef	10,61	9,99	94,0

Užsienio prekyba. ŽŪIKVC duomenimis, per 2007 metų sausio–birželio mėnesius eksportuota 80,7 tūkst. veršelių. Tai 46 proc. daugiau nei per 2006 metų atitinkamą laikotarpį. Beveik 80 proc. veršelių išvežta į Ispaniją, Nyderlandus ir Izraelį.

Statistikos departamento duomenimis, 2007 metų I pusmetį išvežta 14,2 tūkst. t jautienos už 115,8 mln. Lt. Eksportuota 39 proc. daugiau nei 2006–ųjų tuo pačiu laikotarpiu. Daugiausia jautienos išvežta į Rusiją (37 proc.), Nyderlandus (19 proc.), Vokietiją (14 proc.) ir Italiją (13 proc.). Į ES šalis eksportuojama 63 proc. šios mėsos.

Už jautienos eksportą į trečiąsias šalis per 2007 metų sausio–liepos mėnesius išmokėta 11,1 mln. Lt eksporto gražinamųjų išmokų – 51 proc. mažiau nei per 2006 metų atitinkamą laikotarpį. Eksportas į trečiąsias šalis išaugo 15 proc., o išmokos buvo mažesnės dėl ES taikomų mažesnių subsidijų tarifų.

2007 metų I pusmetį jautienos importas buvo 1,6 karto didesnis, tačiau jo kiekiai, palyginti su eksportu, buvo nedideli (2,3 tūkst. t). Net 75 proc. jautienos įvežta iš Latvijos.

Prognozės. Galvijų supirkimo kainos Lietuvoje – vienos iš žemiausių tarp ES šalių. Šių kainų didėjimą lemia pasiūlos ir paklausos santykis bei kitų gyvulių supirkimo kainos. Dėl pasaulinėje rinkoje brangstančių grūdų kainų kiaulienos ir paukštienos kainos palaiptiesiui didėja ir artimiausiu metu dar didės, todėl neatmetama galimybė, kad galvijų supirkimo kainos gruodžio–balandžio mėnesiais taip pat turėtų didėti apie 10–20 proc. Mažmeninės jautienos kainos iki metų pabaigos neturėtų keistis.

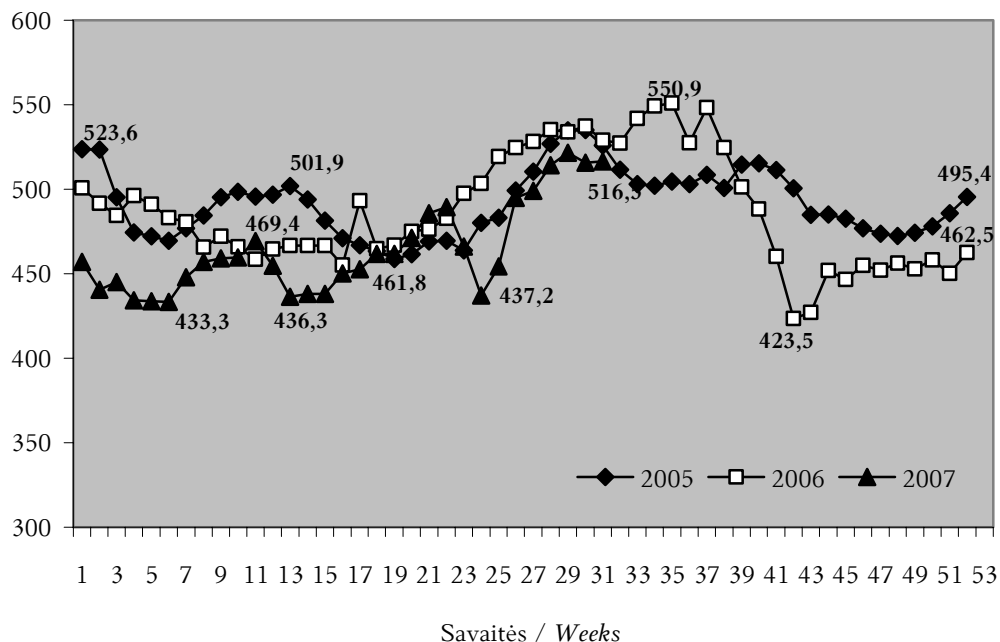
Nauji teisės aktai. Per 2006 metus galvijų augintojams išmokėta apie 70 mln. Lt tiesioginių išmokų: 26,3 mln. Lt specialiųjų išmokų už bulius, 29,3 mln. Lt skerdimo išmokų už paskerstus galvijus ir 14,3 mln. Lt už 26,6 tūkst. karves žindenes ir telyčias. Išmokos už bulių skerdimą, karves žindenes bei mėšinių veislių telyčias numatytos ir 2007 metais:

- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras 2007 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. 3D-352 patvirtino Specialiųjų išmokų už bulius mokėjimo taisyklės. Šiose taisyklėse, skirtingai nei ankstesnėse, numatyta specialiąją išmoką mokėti už skerdžiamą bulių pagal amžių, o ne pagal svorį. Jos dydis – 543 Lt už 9 mėn. ir vyresnį paskerstą ar eksportuotą bulių;
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras 2007 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. 3D-383 patvirtino Atsietų nuo gamybos papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už karves žindenes ir telyčias mokėjimo taisyklės. Šios tiesioginės išmokos mokamos už mėšinių veislių grynaveisles ir mišrūnes karves bei telyčias nuo 8 mėn. amžiaus. Išmokos dydis – 386 Lt. Be to, numatyta 173 Lt ekstensyvumo priemoka prie išmokos už žindinę ar telyčią, jei gyvulių tankumas viename pašarinių augalų hektare – ne daugiau kaip 1,4 sąlyginio gyvulio.

KIAULIENA

Vidaus rinka. Per 2007 metų sausio–birželio mėnesius skerdyklos ir mėsos perdirbimo įmonės supirko 395,3 tūkst. kiaulių. Palyginti su 2006–ųjų tuo pačiu laikotarpiu, kiaulių (skerdienos svoriu) supirktą 10 proc. daugiau. Didėjo ne tik kiaulių supirkimas, bet ir kiaulienos importas. Kiaulienos produktų gamybai sunaudojama net 36 proc. importuotos kiaulienos.

2007 metų sausio–liepos mėnesių vidutinė kiaulių supirkimo kaina (464 Lt/100 kg) buvo 5 proc. mažesnė nei per 2006–ųjų atitinkamą laikotarpį (8 pav.).

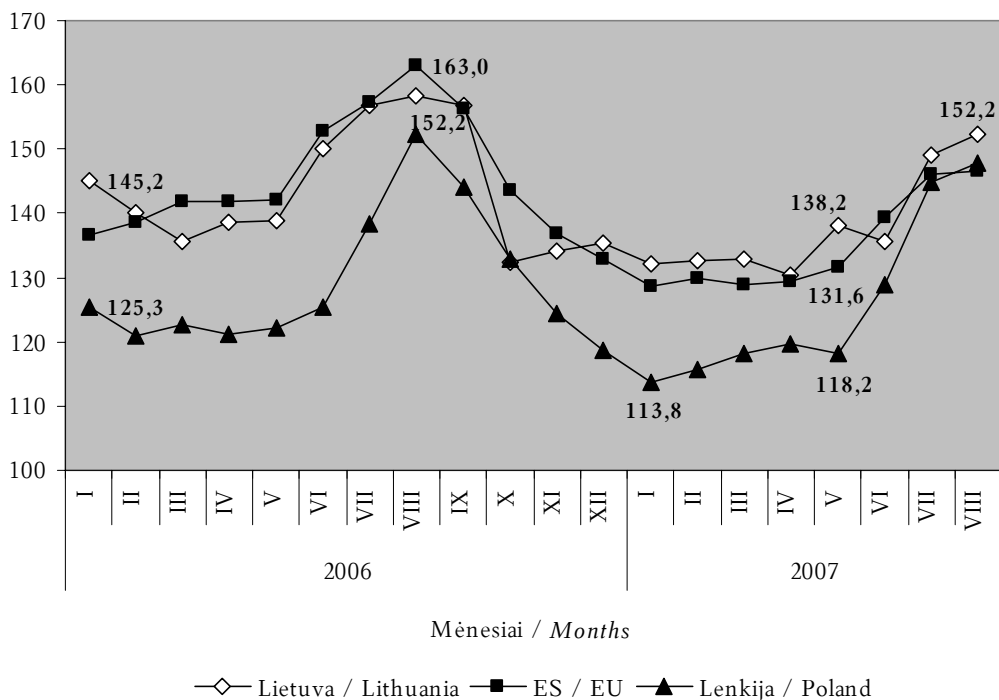
8 pav. Kiaulių supirkimo (skerdienos sv.) kainos 2005–2007 metais, Lt/100 kg

Figure 8. Purchase prices of pigs (carcass weight) in 2005–2007, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

2007 metų rugpjūčio pradžioje Lietuvoje vidutinė E kategorijos kiaulienos supirkimo kaina buvo 522 Lt/100 kg, 3 proc. didesnė už ES vidurkį. Mažiausia kiaulių supirkimo kaina tuo metu buvo Danijoje (425 Lt/100 kg), Airijoje (447 Lt/100 kg) ir Nyderlanduose (456 Lt/100 kg).

Lietuvos ir vidutinė ES šalių kiaulienos supirkimo kaina bei jos kitimo tendencijos 2006–2007 metais yra panašios (9 pav.), o rugpjūčio mėnesį Lenkijos, Lietuvos ir vidutinė ES šalių supirkimo kainos beveik susilygino.

9 pav. Kiaulių supirkimo (skerdienos sv.) kainos 2006 ir 2007 metais Lietuvoje, ES ir Lenkijoje, Lt/100 kg

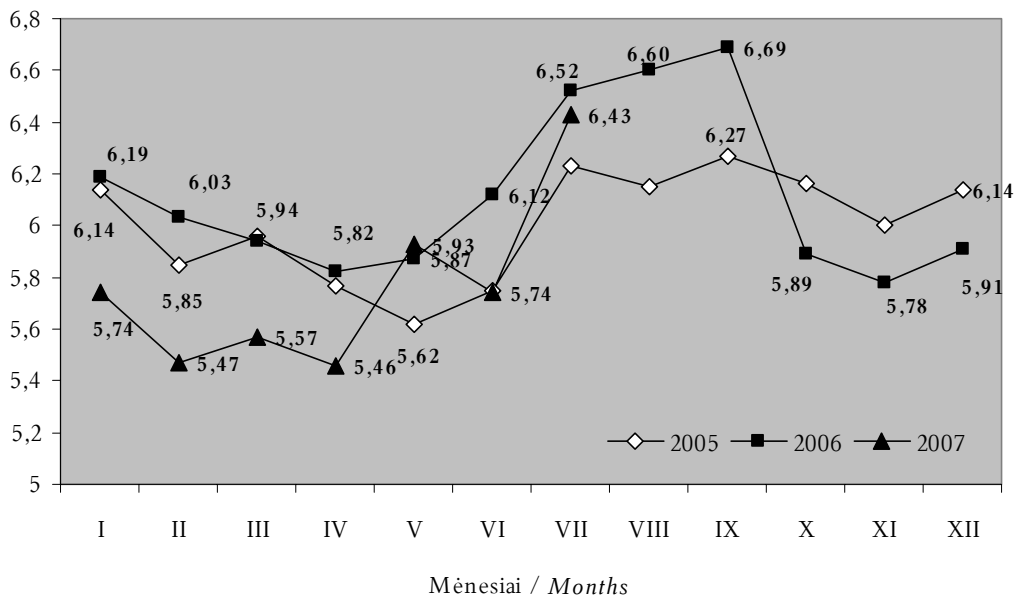
Figure 9. Purchase prices of pigs (carcass weight) in Lithuania, EU and Poland in 2006 and 2007, Lt/100 kg

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

Per 2007 metų I pusmetį mėsos perdirbėjai pagamino 44,1 tūkst. t kiaulienos. Tai 2,5 proc. daugiau nei 2006-ųjų I pusmetį. Beveik visa kiauliena realizuota šalies rinkoje. Vidutinė jos kaina 2007 metų sausio–liepos mėnesiais buvo 5 proc. mažesnė nei per atitinkamą 2006-ųjų laikotarpį (10 pav.).

2007 metų sausio–liepos mėnesiais vidutinė mažmeninė kiaulienos su kaulu kaina buvo 5 proc. didesnė negu 2006-ųjų atitinkamu laikotarpiu (11 pav.), o liepos mėnesį padidėjo net 9 proc.

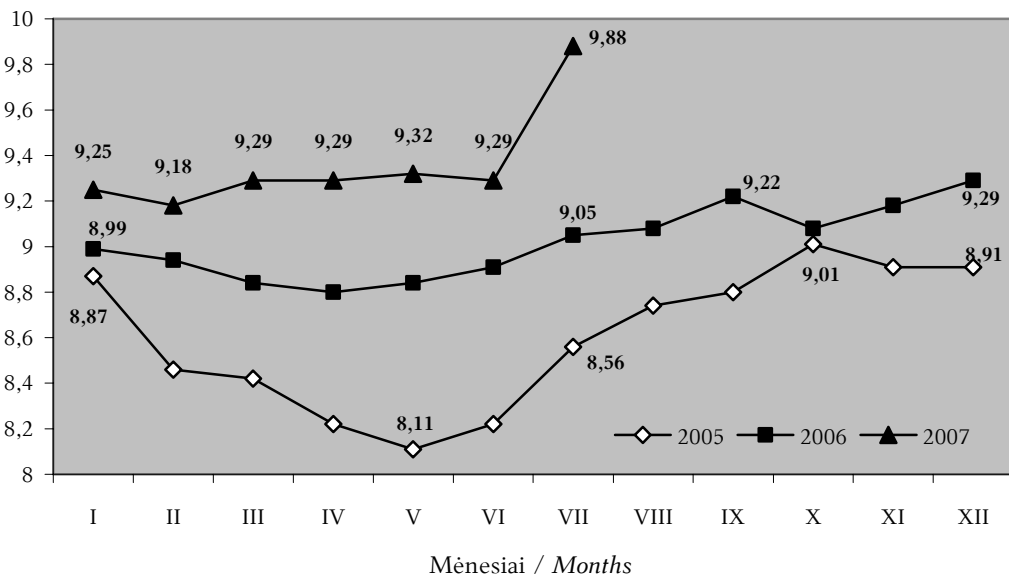
Akivaizdu, kad prekybininkų ir mėsos perdirbėjų kiaulienos kainų tendencijos 2007 metais buvo skirtingos. Mėsos perdirbėjų kaina buvo žemesnė nei 2006-aisiais, prekybininkų – aukštesnė. Dar didesnis kiaulienos mažmeninių kainų augimas buvo rugpjūčio pradžioje (4 lentelė).

10 pav. Lietuvos gamintojų parduotos kiaulienos vidutinės kainos 2005–2007 metais, Lt/kg

Figure 10. Average producer prices of pork in Lithuania in 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

11 pav. Kiaulienos su kaulu mažmeninė kaina 2005–2007 metais, Lt/kg

Figure 11. Retail prices of pork with bone 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Mažmeninės kai kurių kiaulienos gaminių kainos Lietuvoje, Lt/kg
Retail prices of selected pork products in Lithuania, Lt/kg

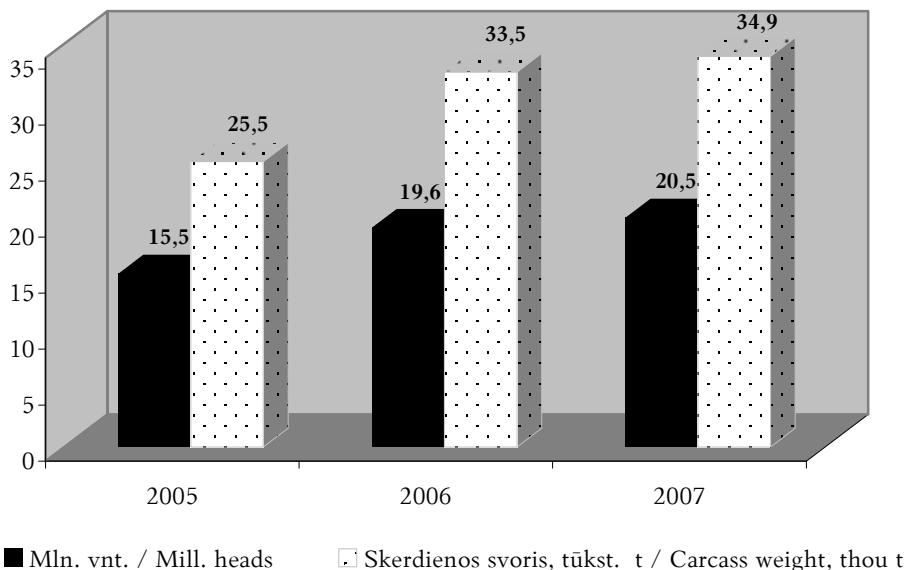
Gaminio pavadinimas <i>Pork products</i>	Vidutinė kaina / <i>Average price</i>		
	2006-08-03	2007-08-02	pokytis, proc. <i>change, %</i>
Kiaulienos kumpis su kaulu <i>Pork ham, bone-in</i>	8,24	9,59	116,4
Kiaulienos kumpis be kaulo <i>Pork ham, boneless</i>	10,53	12,59	119,6
Kiaulienos sprandinė <i>Pork neck</i>	14,14	16,55	117,0
Kiaulienos nugarinė <i>Pork loin</i>	14,41	17,54	117,3
Kiaulienos šoninė <i>Pork side</i>	8,68	9,99	115,1
Malta kiauliena / <i>Minced pork</i>	7,86	8,28	105,3

Užsienio prekyba. Beveik 40 proc. vidaus rinkoje suvartojamos kiaulienos yra įvežta. Per 2007 metų I pusmetį įvežta 20,2 tūkst. t kiaulienos, arba 43 proc. daugiau nei per tą patį 2006-ųjų laikotarpį. Importuota už 104,2 mln. Lt. Daugiausia kiaulienos įvežta iš Lenkijos (70 proc.), Vokietijos (9 proc.) ir Estijos (8 proc.). Kiaulienos importą didino ir gyvų kiaulių išvežimas. Per metus kiaulių eksporto apimtys (49,2 mln. Lt) išaugo net 5 kartus. Iš šalies į Rusiją išvežta kiaulių už 30,4 mln. Lt (62 proc.), į Lenkiją – už 8,7 mln. Lt. Tuo tarpu kiaulienos eksportuota labai mažai – 2,6 tūkst. t.

Prognozės. Mažmeninių kiaulienos kainų šuolis rugpjūtį tiesiogiai nebuvo susijęs su kiaulių supirkimo kainomis (supirkimo kainos neviršijo 2006 m. lygio). Prekyboje pasirodžiusi kitų šalių (Estijos ir Lenkijos) kiauliena – vietinių augintojų ir gamintojų kiaulienos pasiūlos mažėjimo rezultatas. Augintojai plečia gyvų kiaulių rinkas svetur, nes ten greičiau atsiskaitoma. Be to, gana geros realizacinės kainos – 4 Lt/kg (gyv. sv.). Lenkijoje liepos bei rugpjūčio mėnesiais net 25 proc. išaugusios kiaulių supirkimo kainos visai priartėjo prie lietuviškų. Todėl tikėtina, kad Lietuvos rinkoje iki gruodžio mėnesio kiaulių supirkimo kainos turėtų didėti apie 5–10 proc. Supirkimo kainų augimą lemia ir vis brangstantys grūdai.

PAUKŠTIENA

Vidaus rinka. Lietuvoje paukštienos gamybos apimtys 2007 metų sausio–liepos mėnesiais, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2006-aisiais ir 2005-aisiais, buvo žymiai išaugusios (12 pav.). Per pastarųjų metų pirmuosius septynis mėnesius supirkta 4,6 proc. daugiau paukščių nei prieš metus, labiausiai padidėjusios (11,7 proc.) kalakutienos gamybos apimtys.

12 pav. Paukščių supirkimas Lietuvoje 2005–2007 metų sausio–liepos mėnesiais
Figure 12. Purchase of poultry in Lithuania in January–July 2005–2007

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

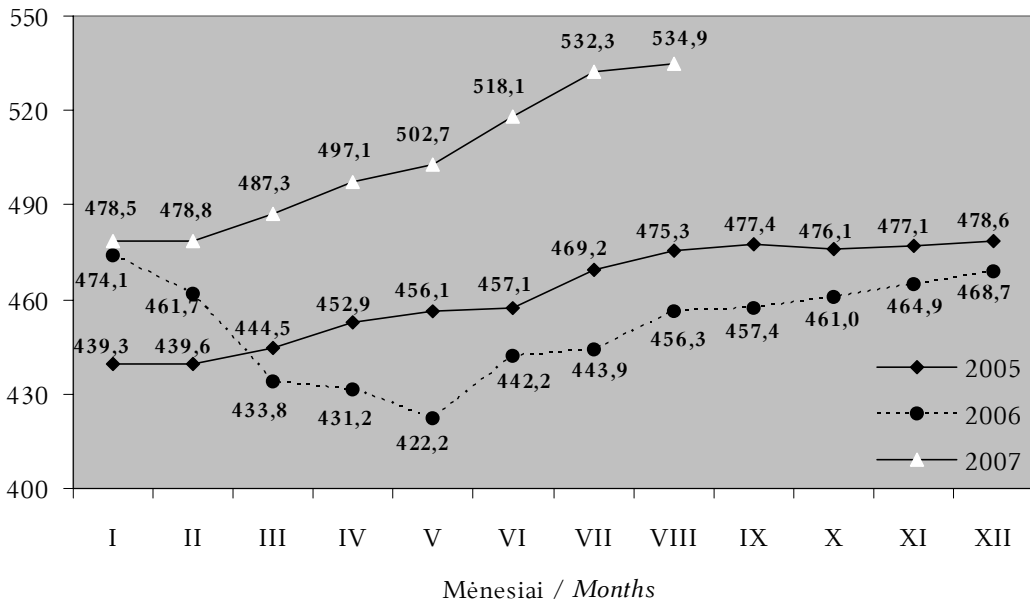
Paukštienos (skerdienos sv.) supirkimo kaina Lietuvoje 2007 metų I pusmetį, palyginti su 2006-ųjų tuo pačiu metu, didėjo (5 lentelė). Sparčiausiai kilo ančių, žąsų ir kitų ne taip plačiai Lietuvoje auginamų paukščių mėsos supirkimo kainos. Jau keletą metų iš eilės pastebima vištų dedeklių supirkimo kainų mažėjimo tendencija. Ji Lietuvoje kasmet sumažėja maždaug 30 proc.

Nepaisant naujų paukščių gripo atvejų, paukštienos kaina ES 2007 metais nuolatos auga. Tokios pat tendencijos vyrauja ir Lietuvos rinkoje, kurioje vištienos kaina nuo metų pradžios iki rugpjūčio mėnesio šoktelėjo 11,8 proc. (13 pav.). Palyginti 2007 metų sausio–rugpjūčio mėnesius su tuo pačiu laikotarpiu 2006-aisiais ir 2005-aisiais, vištienos vidutinė pardavimo kaina išaugo atitinkamai 13,0 ir 10,9 proc. Darant prielaidą, kad ES pasireiškę nauji paukščių gripo atvejai neturės įtakos lietuviškos vištienos kainoms, galima numatyti, kad metų pabaigoje minėtos mėsos pardavimo kaina bus dar 3 proc. didesnė nei rugpjūčio mėnesį.

Paukštienos supirkimo kaina Lietuvoje 2006 ir 2007 metų I pusmetį, Lt/t
Purchase prices of poultry meat in the 1st half-year 2006 and 2007, Lt/t

Skerdenos / Carcasses	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Viščiukai broileriai / Broiler chickens	3579	3927	109,7
Vištos dedeklės / Laying hens	1452	1004	69,1
Kalakutai / Turkeys	5093	5348	105,0
Kiti / Other	3918	5073	129,5
Paukščiai / Poultry	3510	3838	109,3

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

13 pav. Vištienos vidutinė pardavimo kaina Lietuvoje 2005–2007 metais, Lt/100 kg
Figure 13. Average producer prices of chicken in Lithuania in 2005–2007, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

ES 2007 metų sausio–rugpjūčio mėnesiais vištienos vidutinė pardavimo kaina, palyginti su 2006–ųjų tuo pačiu metu, buvo išaugusi dar labiau nei mūsų šalyje – 14,3 proc. (6 lentelė). Nebuvo nė vienos valstybės, kurioje tiriamuoju laikotarpiu vištiena nebūtų pabrangusi. Labiausiai kainos išaugo Italijoje (34,6 proc.), mažiausiai – Suomijoje (0,7 proc.). Pigiausiai vištiena 2007 metais buvo parduodama Bulgarijoje. Čia jos kaina buvo 22,7 proc. mažesnė nei ES vidutiniškai. Tuo tarpu brangiausiai – Vokietijoje. Šioje šalyje vištiena kainavo 23,1 proc. brangiau nei vidutiniškai ES.

Lietuva 2007 metais buvo viena iš tų ES valstybių, kurioje vištienos pardavimo kaina buvo mažiausia. Mūsų šalyje tiriamuoju laikotarpiu ši mėsa buvo parduodama 15 proc. pigiau nei vidutiniškai ES.

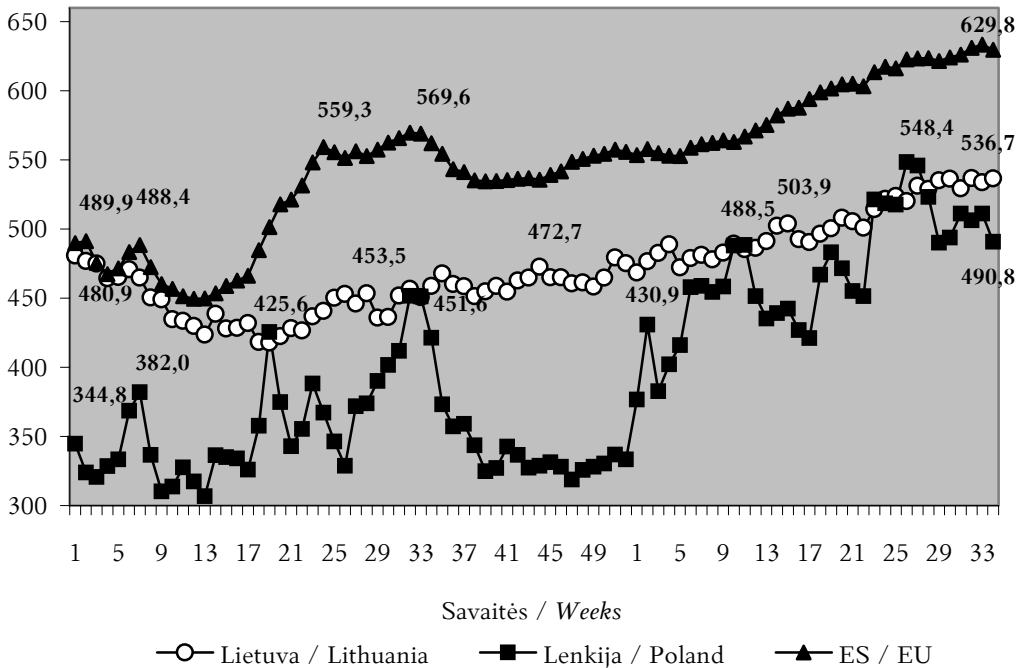
6 lentelė / Table 6

Vištienos vidutinė pardavimo kaina
2006 ir 2007 metų sausio–rugpjūčio mėnesiais ES šalyse, Lt/100 kg
Average sale-price of chicken in EU countries in January–August 2006 and 2007, Lt/100 kg

Šalis / Country	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Bulgarija / Bulgaria	...	458,52	x
Lenkija / Poland	358,93	468,63	130,6
Jungtinė Karalystė / United Kingdom	462,79	502,12	108,5
Lietuva / Lithuania	445,63	503,72	113,0
Čekija / Czech Republic	447,39	506,68	113,3
Belgija / Belgium	471,46	566,57	120,2
Nyderlandai / Netherlands	479,17	570,07	119,0
Danija / Denmark	533,48	577,91	108,3
Latvija / Latvia	475,93	579,82	121,8
Malta / Malta	568,72	581,82	102,3
Rumunija / Romania	...	591,84	x
Airija / Ireland	583,89	593,34	101,6
Portugalija / Portugal	491,39	594,57	121,0
Estija / Estonia	486,27	596,03	122,6
Švedija / Sweden	581,40	596,26	102,6
Slovakija / Slovakia	499,27	598,51	119,9
Vengrija / Hungary	486,42	606,79	124,7
Slovėnija / Slovenia	598,02	608,06	101,7
Ispanija / Spain	554,22	620,71	112,0
Austrija / Austria	620,71	633,01	102,0
Graikija / Greece	579,68	661,75	114,2
Italija / Italy	493,73	664,43	134,6
Suomija / Finland	664,70	669,62	100,7
Prancūzija / France	575,69	670,69	116,5
Kipras / Cyprus	620,68	714,86	115,2
Vokietija / Germany	595,20	732,87	123,1
ES / EU	518,56	592,83	114,3

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

Iki šiol kainų atžvilgiu buvusi pagrindinė lietuviškos paukštienos konkurentė – lenkiška paukštiena – po truputį ima užleisti savo poziciją Lietuvai. Kaimyninės šalies paukštynų ir skerdyklų vištienos vidutinė pardavimo kaina po truputį artėja prie Lietuvos lygio, o 2007 metų kovo, birželio bei liepos mėnesiais buvo viršijusi mūsų šalyje buvusią kainą (14 pav.). Taip pat kyla ir iš Lenkijos į Lietuvą įvežamos paukštienos kaina. Ji sausio mėnesį buvo 415,9 Lt/100 kg, o birželį jau siekė 520,5 Lt/100 kg.

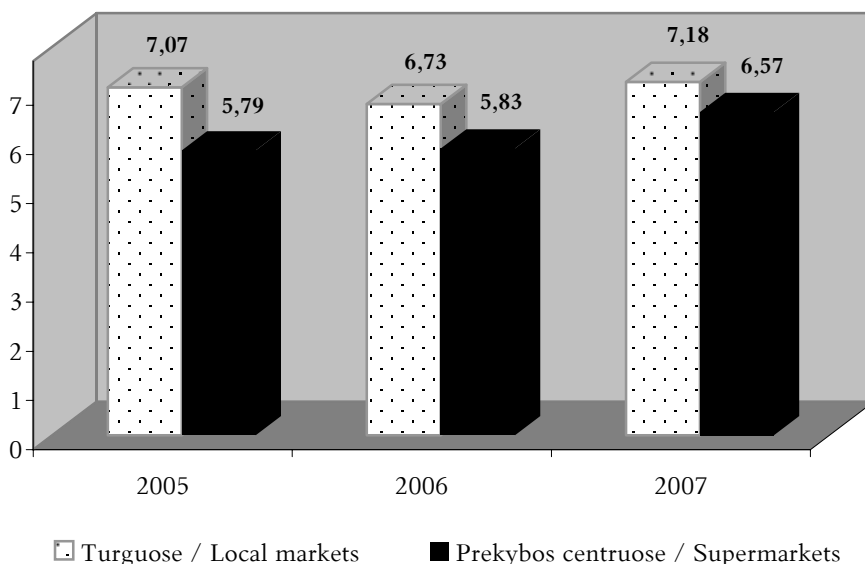

14 pav. Vištienos vidutinė pardavimo kaina 2006 ir 2007 metais Lietuvoje, Lenkijoje ir ES, Lt/100 kg

Figure 14. Average sale-prices of chicken in Lithuania, Poland and EU in 2006 and 2007, Lt/100 kg

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

Lietuvoje taip pat sparčiai kyla ir mažmeninė vištienos kaina. Ji per 2007 metų sausio–rugpjūčio mėnesius prekybos centruose išaugo beveik 16,5 proc., o 2007 metų rugpjūčio mėnesį, palyginti su 2006 metų tuo pačiu laikotarpiu, buvo pakilusi daugiau nei 20 proc. Tuo tarpu turguose per pirmuosius aštuonis 2007 metų mėnesius šios rūšies paukštiena pabrango gerokai mažiau – apie 6,6 proc. Tačiau kaip ir ankstesniais metais, šiemet turguose vištienos kilogramas kainavo žymiai brangiau nei prekybos centruose – 9,3 proc. (15 pav.), nors dėl didesnio kainų augimo prekybos centruose jų lygis kasmet vis labiau priartėja prie turgaus kainų.

15 pav. Mažmeninė vištienos kaina Lietuvos prekybos centruose ir turguose 2005–2007 metų sausio–rugpjūčio mėnesiais, Lt/kg

Figure 15. Retail prices of chicken in supermarkets and local markets in Lithuania in January–August 2005–2007, Lt/kg

Šaltinis: Žemės ūkio rūmų duomenys.

2007 metais mažmeninė paukštienos kaina kilo visose Baltijos šalyse. Per pirmuosius septynis šių metų mėnesius, palyginti su 2006–ųjų tuo pačiu laikotarpiu, labiausiai vištienos kaina padidėjo Latvijoje (21,6 proc.), o mažiausiai – Estijoje (9,9 proc.) (7 lentelė). Tačiau nepaisant mažiausio pabrangimo, Estijoje vištiena kainavo brangiausiai. Pigiausia ji buvo Lietuvoje. Mūsų šalyje tiriamuoju laikotarpiu vištiena kainavo 19,8 proc. mažiau nei Latvijoje ir 23 proc. mažiau nei Estijoje.

7 lentelė / Table 7

**Mažmeninė vištienos kaina Baltijos šalyse
2006 ir 2007 metų sausio–liepos mėnesiais, Lt/kg**

Retail prices of dressed chicken in the Baltic States in January–July 2006 and 2007, Lt/kg

Šalis / Country	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Lietuva / Lithuania	5,71	6,68	116,9
Latvija / Latvia	6,84	8,32	121,6
Estija / Estonia	7,91	8,69	109,9

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Mažmeninės kai kurių vištų dalių kainos Lietuvoje pastaraisiais metais taip pat kyla. Per 2007 metų pirmuosius aštuonis mėnesius, palyginti su 2006-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, labiausiai pabrango pigiausiai kainuojantys sparneliai, o mažiausiai – labiausiai vertinama paukštienos dalis – krūtinėlės (8 lentelė). Kalakutų krūtinėlės atitinkamu laikotarpiu pabrango panašiai kaip ir vištų – 4,7 proc. Tačiau jų vertė vištienos krūtinėlių kainą viršijo daugiau nei 50 proc.

8 lentelė / Table 8

**Kai kurių vištų dalių mažmeninė kaina Lietuvoje
2006 ir 2007 metų sausio–rugpjūčio mėnesiais, Lt/kg**

Retail prices of selected chicken parts in Lithuania in January–August 2006 and 2007, Lt/kg

Vištų dalys / Chicken parts	2006	2007	Pokytis, proc. Change, %
Šlaunelės / Thighs	6,46	7,16	110,8
Blauzdelės / Drumsticks	6,76	7,49	110,8
Krūtinėlės / Breasts	11,30	11,75	104,0
Sparneliai / Wings	5,25	6,23	118,7

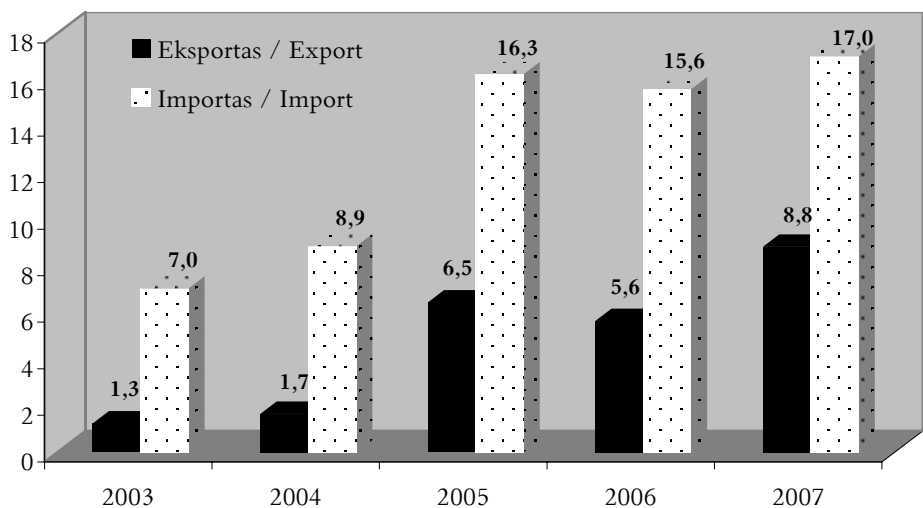
Šaltinis: Žemės ūkio rūmų duomenys.

Užsienio rinka. 2007 metų sausio–birželio mėnesiais Lietuvos užsienio prekybos paukštiena balansas, kaip ir daugelį pastarųjų metų, buvo neigiamas (16 pav.). Tačiau 2007-aisiais jis buvo kiek geresnis nei tą patį laikotarpį 2006-aisiais ar 2005-aisiais. 2007 metų I pusmetį paukštienos importas 92,6 proc. viršijo eksportą ir sudarė 56,6 proc. Lietuvoje pagamintos paukštienos. Per 2007 metų I pusmetį importuota 9,1 proc. daugiau paukštienos nei 2006-aisiais ir net 2,4 karto daugiau nei 2003-aisiais per tą patį laikotarpį. Per I pusmetį 2007 metais į Lietuvą paukštienos buvo įvežta už 56,3 proc. didesnę sumą nei 2006-aisiais.

Lietuviškos paukštienos eksportas taip pat augo. Per 2007 metų sausio–birželio mėnesius iš mūsų šalies buvo išvežta 56,6 proc. daugiau paukščių mėsos už 39,7 proc. didesnę sumą nei 2006-aisiais. Išvežtas paukštienos kiekis – 29,4 proc. Lietuvoje pagamintos paukštienos.

Per 2007 metų I pusmetį daugiausia paukščių mėsos Lietuva išvežė į nuolatines savo paukštienos rinkas – Latviją (3,8 tūkst. t) ir Estiją (1,4 tūkst. t) (17 pav.). Kita šios mėsos dalis eksportuota į dar 11 ES šalių bei Rusiją, Gana, Vietnamą ir Kiniją.

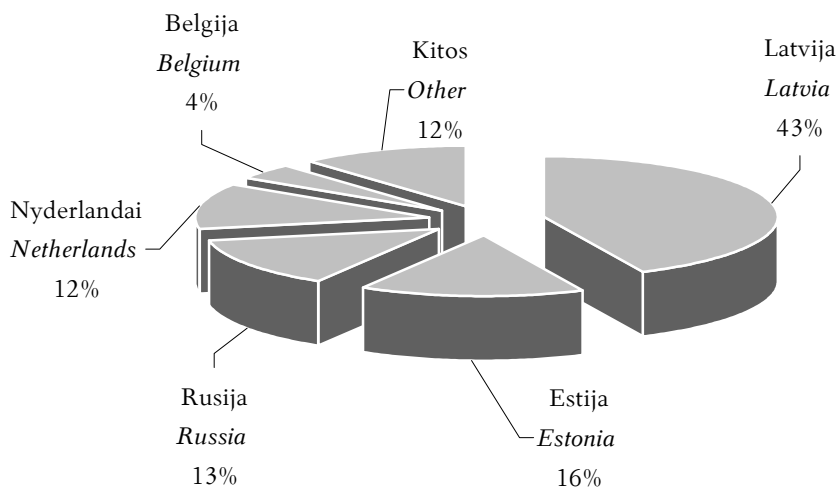
Didžiąją dalį paukštienos 2007 metų sausio–birželio mėnesiais, kaip ir anksčiau, Lietuva išvežė iš Lenkijos (5,6 tūkst. t), Danijos (3,6 tūkst. t) ir Nyderlandų (3,4 tūkst. t) (18 pav.). Likusi paukštienos dalis importuota iš dar 10 ES šalių bei Rusijos.

16 pav. Lietuvos užsienio prekyba paukštiena 2003–2007 metų I pusmetį, tūkst. t

Figure 16. Lithuanian foreign trade in poultry meat in the 1st half-year 2003–2007, thou t

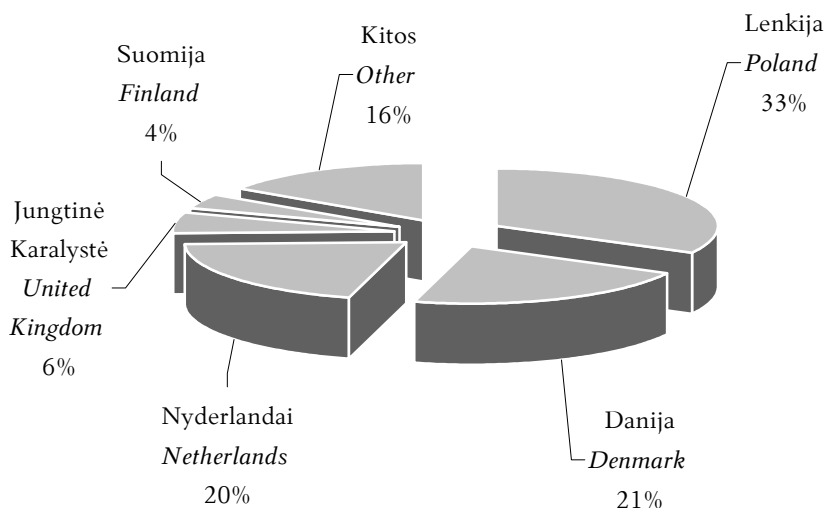
Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

17 pav. Paukštienos eksporto struktūra 2007 metų I pusmetį

Figure 17. Structure of poultry meat exports in the 1st half-year 2007

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento duomenys).

18 pav. Paukštienos importo struktūra 2007 metų I pusmetį

Figure 18. Structure of poultry meat imports in the 1st half-year 2007

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė (Statistikos departamento prie LRV duomenys).

Prognozės. Vištų skerdenų vidutinė pardavimo kaina 2007 metais augs spartesniais tempais nei bet kuriais ankstesniaisiais. Tai lemia didėjančios naujojo derliaus grūdų kainos, kurios savo ruožtu brangina paukščių pašarą. Todėl 2007 metų pabaigoje prognozuojama rekordiškai aukšta šios mėsos pardavimo kaina, galinti viršyti 553 Lt/100 kg.